

VAN TWEE JONGENS.

a, de menschen hadden gelijk, als ze zegden, dat boer Dekkers rijk was. In zijne weide liepen veel koeien en schapen. Hij had vijf sterke paarden om hem bij het werk te helpen. Op zijn land groeiden aardappelen, graan en nog andere vruchten.

Aan de boomen rond zijn huis hingen in den herfst lekkere appelen, peren en noten, en vroeger in 't jaar al, plukte hij smakelijke kersen, abrikozen en perziken.

Boer Dekkers had maar een kind, een jongen van negen jaar. Hij heette Willem; maar zijne kameraden noemden hem meestal „Blaaskaak”. Weet ge waarom? Willem was een boffer. Altijd vertelde hij, dat zijn vader de rijkste mensch van de wereld was, dat hunne koeien en paarden de beste waren. Hij zei, dat nergens beter graan groeide dan op hun land. Als de jongen zijn mond open deed, was het om te bluffen.

De anderen konden dat niet goed verdragen. En al was het niet schoon, dat ze Willem daarom Blaaskaak noemden, de boffer verdiende dien bijnaam toch wel een beetje.

Niet ver van Dekkers' hofstede stond een klein hutje met strooien dak. Daarin woonde Loppers met zijne vrouw en kinderen. Loppers werkte bij den boer. Hij stond iederen morgen zeer vroeg op. Want hij moest goed zijn best doen, om zijn gezin alles te bezorgen, wat er noodig was. Zijn oudste zoon Jan stak ook al een handje uit. Hij was nog maar tien jaar. Hij kon nog niet veel doen. Doch vader zei: „ieder centje is welgekomen. Mijne kinderen zijn gezond en eten me nog de ooren van het hoofd. Ze moeten op tijd kleeren hebben. In den winter zijn er kolen noodig. Dat staat nooit stil hier. Jan is de grootste, hij kan dus ook wat verdienen.”

Jan paste op de koeien van boer Dekkers.

De dieren durfden wel eens uit de weide stappen. Dan deden ze een wandelingske op verboden grond. Ze vertraptten de vruchten op het veld. En dat mocht niet.

Jan moest ze dus bijeen houden.

De jongen vond dat wel niet altijd plezierig. Andere kinderen gingen naar school; hij mocht alleen 's winters in de klas. Zijne kameraden

gingen om vier ure spelen. Ze lieten vliegers op, knikkerden, reepten, of plasten in de beek.

Maar, als een braaf kind, was onze vriend gehoorzaam en deed zijn werk zoo goed hij kon.

Gij weet nu, wie Willem Dekkers en Jan Loppers zijn. Van die twee mannekes wil ik u wat vertellen.

* *
* *

't Was een schoone zomerdag. De zon scheen liefelijk. De vogels zongen en floten, want ze dachten zeker: als het weer zoo prachtig is, moeten wij muziek maken.

Jan was in de wei. Hij stond bij de haag. Door een gat zag hij de kerseboomen van boer Dekkers.

Het water kwam den jongen in den mond. Zie, daar viel juist eene kriek in het gras.

— „Ach,” zei Jan, „lag ik nu maar onder den boom! Dan viel dat lekkere kersje vlak tusschen mijne lippen. Ha, Willem raapt het op. Een gelukkige gast, die Willem! Hij mag krieken eten, zooveel hij wil. Wacht, ik zal er hem eene vragen.”

— „Willem!” riep hij luid.

— „Wat is er?”

— „Geef mij ook een kersje.”

— „Wilt ge uw leelijk gezicht weg doen! Ik

zal het aan mijn vader zeggen, dat ge zoo slecht op de koeien past. Alloh, voort, arme kraai, op uwe bloote voeten!”

Jan keerde zich droevig om. 't Was leelijk van Willem, om hem zoo uit te schelden.

— „Ik kan het toch niet helpen, dat ik arm ben,” dacht Jan. „Ik loop op mijne bloote voeten, omdat moeder in den zomer geen tijd heeft kousen te stoppen. Ik mag die alleen 's Zondags dragen. Hij zegt dat, want zijn vader is rijk.”

Willem stak zijn hoofd door de haag. Hij wierp een kraaksteen en riep:

— „Hier, eet dat op!”

Dan ging hij lachend heen.

De stoute knaap wilde eens plezier hebben. Hij had uit huis eene doos stekskes genomen. Nu zou hij een vuurtje stoken. Ginds bij dien hoop hout lag stroo genoeg.

Willem stak een stekske aan. Spoedig vlamde het stroo.

— „Wat een schoon vuur!” riep hij. „Ik zal een aardappel halen om hem te braden.” Maar o wee! Van het stroo kwam de vlam aan het hout en het duurde niet lang, of de groote hoop stond in brand.

Willem zag het en vluchtte rap heen.

— „Brand, brand!” riep een knecht.

De boer kwam verschrikt uit huis geloopen.

„Brengt water!” gebood hij.

Het hout was zeer droog. Blusschen hielp niet veel. Van den hoop bleef er alleen wat asch over.

— „Wie heeft dat toch gedaan?” vroeg Dekkers. „Waar is Willem?”

— „Hier vader, hier ben ik!” riep de jongen, van achter den stal komende.

— „Hebt gij met stekskes gespeeld?”

— „Nee vader, maar Jan Loppers is door de haag gekropen. Hij stookt ook altijd vuurtjes in de weide.”

Zoo loog de deugniet.

De boer was erg kwaad. Hij ging naar de haag.

— „Alloh, luiaard, ga naar huis!” riep hij boos tot Jan.

Jan dacht, dat hij weggejaagd werd, omdat Willem aan zijn vader gezegd had, dat hij niet op de koeien lette.

Weenend verliet hij de weide. Wat zou vader zeggen?

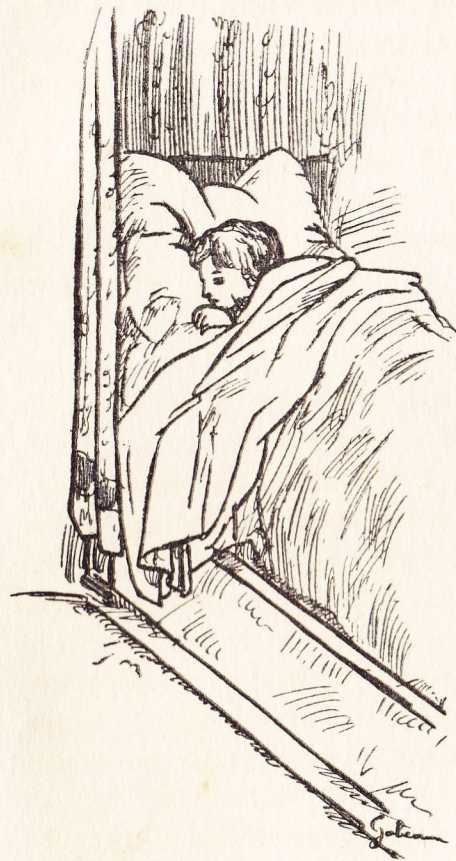
— „Die schelm!” zei de boer. „Gelukkig is er geen wind. Anders ware 't huis misschien ook nog afgebrand. Willem, gij moet nu naar de weide. Ik zal morgen een anderen jongen halen.”

's Avonds werd er nog veel over 't gebeurde gesproken.

Toen het eten op tafel stond, scheen Willem

niet veel goesting te hebben in de pap met suiker en in het brood.

De leugenaar was blij, toen hij in zijn bed lag.

EN TOCH KON HIJ NIET SLAPEN.

En toch kon hij niet slapen! Oef, 't was zoo warm in bed. De jongendraaide en woelde. Hij wierp de deken weg. Maar dat hielp niet. Hijschuddedan ook het laken van zich af. Nu nog eens geprobeerd. Hij sloot de oogen.

Doch't was, of er een hamerke klopte in zijn hoofd. En tegelijkertijd begon er van binnen een stemmeke te fluisteren en het zei:

— „Willem ge zijt een slechte jongen, een leugenaar. Jan Loppers is weggejaagd. Thuis heeft hij wellicht slagen gekregen. En misschien zal de politie hem morgen zeggen, dat hij voor dien brand zal gestraft worden. Gij hebt dat stroo aangestoken. Door uwe schuld geraakte de hout-hoop in vuur, o leugenaar, leugenaar, leugenaar!”

En de wekkerklok in vaders kamer, scheen te tikken: „leugenaar, leugenaar,” de hond scheen te blaffen, „leugenaar, leugenaar”; dat hamerke in zijn hoofd klopte ook al: „leugenaar, leugenaar.”

Willem begon fel te zweeten. 't Was of hij op eene gloeiende plaat lag.

Ja, kinderen, dat gaat zoo als ge kwaad gedaan hebt. Dan spreekt er van binnen een stemmeke, het geweten; dan krijgt ge het benauwd.

— „Zoo kan het niet langer duren,” zei Willem en hij sprong uit bed. Rap trok hij zijne broek aan. Op zijne bloote voeten ging hij naar beneden in de kamer. Vader zat in zijn zetel een pijpke te rooken. Moeder stopte kousen. Ze waren alleen, want de knechten lagen buiten in 't gras, nog even uit te blazen, voor ze naar bed gingen.

Piep, zei de deur.

De ouders zagen op. Daar stond Willem.

— „Wat beteekent dat nu?” vroeg vader.

— „Zijt ge ziek?” riep moeder verschrikt.

— „Vader... moeder... Jan Loppers heeft het niet gedaan... ik stak het stekske aan, om een vuurtje te stoken. 't Was mijne schuld, dat het hout brandde.”

De jongen vertelde dit met tranen in de oogen. Vader werd eerst boos en sprak:

— „Ik heb dus dien armen knaap weggejaagd zonder reden. Hoe wreed! Dat was slecht van u, om zoo te liegen.”

— „Vader, ik zal het nooit meer doen!” be-loofde Willem.

— „'t Was slecht!” zei vader nog eens. „Maar ik ben blij, dat ge nu de waarheid komt spreken. Ge toont daardoor, dat ge berouw hebt. Ga u kleeden, we moeten seffens naar Jan Loppers gaan. Had ik geweten, dat ik u niet kon ver-trouwen, 'k zou den jongen eerst eens onder-vraagd hebben. Maar ik was ook erg boos, want denk eens, het huis, de stal, de schuur, alles had kunnen afbranden. We zullen dadelijk het onrecht herstellen”.

— „Doe dat,” zei moeder. „Jan Loppers kan misschien niet slapen van verdriet.”

Willem ging rap zijne kleeren aantrekken. Dan nam vader hem bij de hand. De boer en het kind liepen naar het huisje van den werkman.

Jans vader was laat thuisgekomen, want hij had

vandaag ver van de hofstede gewerkt. Dekkers had veel land en sommige velden, waren een uur gaans verwijderd.

Wat keek vader droevig, toen hij hoorde, dat zijn zoontje uit de weide gejaagd was.

— „Waarom?” vroeg hij.

— „Willem heeft gezegd, dat ik niet goed op de koeien paste, omdat ik eene kers gevraagd had. En later kwam de knecht vertellen, dat ik een hoop hout in brand gestoken heb. Maar 't is niet waar vader. Ik heb wel op de dieren gelet en geen vuurtje gestookt.”

— „Kom eens hier, Jan en zie mij goed in de oogen,” zei vader. „Spreekt ge de zuivere waarheid?”

— „Ja, vader!” antwoordde de knaap, zonder den blik neer te slaan.

— „Ik geloof u. Morgen zal ik eens met boer Dekkers spreken.”

Maar ziet, daar kwam de boer nu, met Willem aan zijne hand. Hij stak de deur open en zei:

— „Loppers, is Jan nog op? Ah, ja, daar, zit hij.”

— „Ik heb geen vuurtje gestookt,” riep de jongen.

— „Ik weet het vriendje,” sprak de boer weer. „Ik ben te haastig geweest en dat kwam, omdat Willem gelogen heeft. Hij is de schuldige.”

Willem stond met beschaamde kaken.

— „Geef Jan de hand en vraag hem vergiffenis!” gebod zijn vader.

De leugenaar gehoorzaamde en zei:

— „Jan, ik heb er spijt van. Wilt gij alles vergeven?”

— „Ja, Willem, maar dan moogt ge mij nooit meer uitschelden, omdat ik arm ben.”

— „Heeft hij dat ook gedaan?” zei de boer. „Wel jongen,” vervolgde hij tot zijn zoon, „ik hoor schoone dingen van u. Omdat uw vader rijk is, denkt ge een groote baas te zijn. We zullen u die manieren eens afleeren. Luistert, menschen. Jan, gij komt morgen terug nietwaar?”

— „Ja, baas, gaarne.”

— „Goed! Maar om vier ure vertrekt ge. Dan zal Willem op de koeien passen. Hij moet eens leeren, dat hij niet op de wereld is, om een groote mijnheer te zijn. Jan mag om vier ure naar den schoolmeester gaan. Ik zal aan den onderwijzer vragen, of hij u dan wil leeren en ik wil alles betalen. Ik heb verkeerd gedaan en zal het zoo herstellen.”

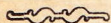
— „Hoe goed van u!” zei Jans moeder. Zij had de tranen in de oogen. Denk eens, haar kind mocht ook in den zomer leeren lezen, schrijven en rekenen.

A. HANS
HOE ZWARTJE
EEN WITJE WERD

LODEWIJK OPDEBEEK Boekhandelaar-Uitgever
ANTWERPEN

A. HANS.

HOE ZWARTJE
EEN WITJE WERD
EN ANDERE VERHALEN.

TWEEDE DRUK.

BOEKHANDELAAR-UITGEVER
- - - - ANTWERPEN - - - -
-LODEWIJK OPDEBEEK-